

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gid., za pol leta 1 gid. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Pesamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Sovraštvo do Nemcev.

Kdor je v sreči, njemu se izgodi rado, da ne izpozna svoje sreče ter misli, da ni druga mogoče, kakor da mu sreča vseskozi služi. Nevolja pa je potlej za-nj v resnici, ako začuti, da je tudi drugo mogoče — to, da mora biti tudi on vreden sreče svoje. V tem pa je rado, da greši zoper svojo srečo ter jo riva od sebe, kedar mu še ona ponuja svojo roko — ne v slovo, ampak za to, da ga še nadalje spremlja, dokler se ji ne izveri sam s svojo trmo.

Naši Nemci, to je: možje, ki so taki v resnici ali pa se imajo za Nemce, da-si niso to ne po imenu in ne po krvi, so v naših dneh v tacem stanju. Kjer koli naleti človek na nje, tam so v poštenju in mi nič ne rečemo preveč, tudi v spoštovanju. Njih nemško pokolenje ne zavira jim po vsem našem cesarstvu nikjer sreče ali blagostanja. Nam vsaj ni znano, da se godi kje komu hudo za to, ker je nemške krvi, na robe, to mu je še le prav najbolje priporočilo za marsikatero službo.

In ne vemo, če ima kdo kaj zoper to; ako je mož za tako službo, to se pravi, ako ima potrebno znanje in je tudi v drugem za to, da se mu taka služba zaupa, naj jo le dobode! Poštenih ljudi in zvestih, pridnih delalcev ni nikoli preveč, naj že teče potlej nemška ali kaka druga kri v njih žilah.

To je bila vselej naša misel in sodimo, da nismo v tem sami, ampak na naši strani stoji, če ostanemo bolj na domači zemlji, tudi vse naše slov. ljudstvo. V tem ne bode razložka ne pri prostih kmetih, pa tudi ne pri ostalih, izobraženih slov. rodoljubih. Dokazov imamo za to obilo in je tudi pri vseh uradih, pri trgovcih, pri rokodelcih... nemških mož, ki jih spoštuje vsak Slovenec brez razložka stanú ali tudi izobraženja. Daj Bog, da dobomo taci mož vselej med nas, njim se ne bode nikoli in nikjer bati, da se jim skrivi le las na glavi,

dokler čejo ostati pri nas, na slovenski zemlji. Taki nam niso in ne bodo nam tujei.

Ali to je čudno. Ako dobi človek v roke nemške liste ali lističe, ki jih beró naši Nemci ali pa vsaj govoró v njih imenu, v njih najde listu za listom, kako sovraštvo do Nemcev da je med slov. ljudstvom ali pri slov. „prvaki“. To sovraštvo se mala v teh listih, kar je le moči, na debelo in se ponavlja po vseh predalih. Človeka poletava prava pravcata zona, ko pogleda v tak listič in ne najde v njem skorej druga, kakor povsodi le to veliko sovraštvo, ki leti od slov. strani na nemško prebivalstvo naše.

Se vé, da se naši Nemci, to je le-ti, ki so pri nas doma, lahko smejó, kedar beró o tem velicem sovraštvu, saj ga še doslej ni in ne čuti ga še izmed njih nihče. Mi tudi upamo, da še ostane slej, kakor prej tako, kajti, hvala Bogu, naše ljudstvo ne bere teh lističev in nimamo torej strahu, da ga oni — ti nemški listi — pripravijo za tako, nekrščansko sovraštvo. Ali kaj vemo? Ako se hudič vedno in vedno mala na steno, pravi se, da potlej pride.

Znamenj za to že tudi imamo, pri slov. ljudstvu še jih sicer ni, toda nekatere nemško liberalne ali kakor se jim sedaj rají pravi, nemško-nacionalne strani so že blizu vse na tem, da izzovejo slov. ljudstvo na tako sovraštvo. Vsepovsodi jih je polno in vsepovsodi teptajo to, kar še slov. ljudstvo ljubi, z nogami. Ni jim več sveta cerkev, v katero slov. ljudstvo zahaja, ni jim več dobra šola, v katero še hodi otrok slov. starišev, ni jim več pošten učitelj ali duhovnik, če ne zatajuje svoje slov. krvi — s kratka, kar diši po slovensko, to jim gabi in kar je še huje, vsi so na to, da se razširi, čem dalje, tem bolje taka — gnjusoba. Ljubi Bog, kaj bode, če še ostane to na dalje!

V resnici to je nekaj, kar pretresa nas in če se ne motimo, poleg nas tudi naše, domače Nemce. Le-ti vedó dobro, da v naših krajih, in tako tudi več ali manj po vseh drugih deželah

naše lepe Avstrije, ne more več biti drugače, kakor da živimo skupaj, lepo v miru ter pomagamo drugi drugim, da se izkoplremo iz nevolje, ki nas — Nemce in Slovence — tare, kolikor je v naših močeh. Njim tudi ni neznano, da ima slov. ljudstvo pravico do življenja in tedaj za to, da še ostane slovensko.

(Konec prih.)

Narodno življenje pri slov. Korošcih.

Mož, ki ljubi Koroško zemljo, pa tudi slov. ljudstvo, piše nam od ondot ter izprožuje marsikatero lepo misel, ki je vredna, da si jo zapomnijo tudi naši bralci. On piše:

Vreme ni prijetno ter še imamo veliko snega, pa dan na dan še nov pada. Včasih solnce posveti, pa le redko in kmalu se spet umakne ledeni in sneženi megli. Vreme se tako kislo drži, kakor zunajna politika: včasih nam obe-tajo mir, pa kmalu se spet prikažejo znamenja preteče vojske.

Bolj stanovitna je notrajna politika, kajti stanovitno je avstrijskim Slovanom neugodna, naj pride katera koli vlada. Koroški Nemci in liberalci pa so stanovitni v zaničevanju Slovencev in v kračenju njihovih pravic. Toliko so pa vendar že odjenjali, da so Kranjce in spodnje Štajarce izpustili iz svojih računov. „Kranjci in Štajarci“, pravijo, „naj imajo slovenske šole in slovensko uradovanje, pa na Koroškem to ne gre, ker tukajšnji Slovenci imajo že čisto zmešan jezik in ne razumejo nove slovenščine, tudi so po hribih ločeni od drugih Slovencev, jih tudi ne marajo, in so po srcu, nravi in geografični legi bolj navezani na Nemce“.

To so pa besede brez vsake prave podlage, ti možiceljni govorijo le to, kar v srcu želijo, in pravijo, da je to resnica, kar oni želijo, naj bo res ali pa ne. Koroški Slovenci dobro razumejo pismeno slovenščino in zmirom več slovenskega berejo. Razun Mohorjevih bukev in „Mira“ prebirajo tudi „Koroške bukvice“, „Slov. Gospodarja“, nekateri celo „Slovenca“ in „Narod“. Od takih ne boš slišal, da bi ne razumeli pismene slovenščine, to govorijo le taki, ki nikoli nič ne berejo. Kdor nikoli ne mlati, ne bo znal mlatiti, čeravno to ni Bog vé, kaka umetnost. Kdor pa nikoli nič slovenskega ne bere, se mu bo marsikatera beseda neznana zdela. Ni ga pisatelja, da bi zamogel za take razločno pisati, kajti če bo tudi pol nemških besed vmes pomešal, pa tudi tistih ne bodo razumeli. Nekaj je pa tudi takih, ki so že več kakor na pol pomenčeni, ki prebirajo zmirom nemške časnike, slovensko so pa že pozabili, le za domačo potrebo še znajo, da zamorejo poslom kaj naročiti. Oni sicer mislijo, da še znajo slovensko, v resnici pa že vsak pastir bolje zna, polovica slovenskih besed se jim je že skadila, potem

pa hočejo slovenščino obsoditi, ker ni pisana tako spakedrano, kakor jo oni govorijo. — Kar se tiče mrznje med Korošci in Kranjci, v tem je bilo res nekaj resnice, pa v novejšem času ta vedno bolj gine, odkar so Korošci spoznali, da imajo na Kranjcih še skoz edino zaslobo proti nemškemu navalu. Proti Štajarcem pa Korošci nikdar niso mrznje pognali. Mrznjo med Kranjci in slovenskimi Korošci so nemškutarji vedno umetno gojili in utrjevali, nekoliko je pa res pripomogla tudi gorenjska surovost in naklonjenost do kletvine in pretepov; v novejšem času je pa žganje en del gorenjskega ljudstva še bolj podivjalo. Če se Korošec žganja napije, on gre tiho domov in ne razbija okoli sebe. Vem pa, da je na Gorenjskem veliko poštenih ljudi, pa ti so lepo doma in ne hodijo po svetu, zato jih Korošec ne pozna in sodi Kranjce po tistih izmečkih, ki že doma ne morejo več živeti in se priklatijo na Koroško.

(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Dobro seme, dobra žetev.

Kar človek seje, to žanje. Kdor torej hoče, da pričaka dobre žetve, mora mu biti skrb za dobro seme. Samo seme ne stori še sicer vsega, toda veliko pripomore, da ne ostane drugo obdelovanje, ki ga polje terja, brez plačila. Gnoja mora vselej polje dobiti in to gnoja, ki prsti pa tudi setvi streže.

Tu pa je potlej v prvi vrsti treba dobrega, velicega in zrelega semena; kajti le tako seme je za to, da vzkali in daje mladej klici dovolje hrane. Le-te mora klica imeti že v semenu samem, sicer utegne vsahniti, še predno mu pomaga kaj hrana, ki mu jo daje prst, zemlja, v kateri leži. Skušnja kaže, da ima dobro seme največ moči, kakor za to, da vzraste veliko, tako tudi za to, da dozori lepo zrnje.

Za setev torej niso zrna, ki so naklana ali natolčena, poprek taka zrna, ki so kakor že koli trpela v svoji vunanji obliki. Taka zrna še sicer kalé, ako ni kal sama kje kako obnemogla, toda klice, ki jih poženo, ne dobé dovolje hrane, so koj s kraja slabe in za to jim najmanjša stvar škoduje, to pa celo njih življenje. Kar hočeš tedaj rabiti za seme, tega ti ne kaže mlatiti ali luščiti na stroji. Pri tem se oškoduje zrnje naj reče, kar je komu ljubo.

Ne bode toraj svet narobe, če pravimo, da stori gospodar prav, ako koj pri žetvi na to gleda, da si odbere najboljši sad za seme. In česar ne sme prezreti, je to, da izgubi seme svojo kaljivo moč, če leži dalje časa ali če se ne shranjuje na pravem kraju. Nemarščina tepe v tem sama sebe. Ako je vreme neugodno pri žetvi in se sodi, da zrnje ni dobro dozorelo,